

Z KAPITALISTICKÝCH ARMÁD

POŘÁDKOVÁ SLUŽBA BUNDESWEHRU

Plukovník Ing. František Pelech,
podplukovník Ladislav Kysil

Úkoly pořádkové služby bundeswehru v míru i za války plní vojenská policie, jejíž organizační výstavba, všestranné vybavení a výcvik se stále zdokonalují.

Podle § 3 „Nařízení o úpravě velitelské pravomoci a podřízenosti“ je orgán vojenské policie ve službě představeným se zvláštním posláním a má právo vydávat rozkazy ke splnění úkolu všem vojákům, s výjimkou vlastních představených. Zákon o výkonu přímého donucení a pravomoci vojáků bundeswehru a civilních strážníků dává vojenské policii i potřebnou policejní pravomoc.

Hlavní úkoly vojenské policie

Na úseku vojenské pořádkové služby [policejní] dohlíží na plnění rozkazů a na dodržování vojenských předpisů a pořádku všude mimo vojenské objekty, kde tyto úkoly nemohou plnit přímí představení vojáků.

Další úkoly vojenské pořádkové služby:

- střežení a uzavírací služba při různých vojenských akcích,
- eskortní služba,
- vyšetřování v oboru vojenství,
- pátrací služba a stíhání,
- kontrola motorových vozidel bundeswehru (vojenská dopravní inspekce),
- zajišťování ostatních vojenských bezpečnostních úkolů,
- součinnost při zachycování a dalším zařazování vojáků, kteří se za války odloučí od svých jednotek (týlová uzavírací služba).

Při výkonu služby mají příslušníci vojenské policie právo:

- kontrolovat osobní doklady a zjišťovat totožnost vojáků,
- procházet vojenskými uzavěrami bundeswehru,
- zadržovat (předběžně zatýkat) vojáky,
- používat k označení přednosti jízdy v silničním provozu světelný signál modrým blikavým světlem na vozidle a varovný signál houkačky.

Na úseku vojenské silniční dopravy zjišťuje podle rozkazů příslušných dopravních velitelství plánovitý a plynulý průběh vojenských přesunů a přeprav.

To zabezpečuje:

— stálým sledováním průběhu přesunů a přeprav a včasným podáváním hlášení dopravním velitelstvím o dopravní situaci a stavu silnic,

— zprostředkováním předávání rozkazů a hlášení mezi přesunovanými jednotkami a jejich štáby,

— řízením silničního provozu na křižovatkách a na jiných provozně obtížných místech silniční sítě.

Organizace

V souladu s organizační strukturou bundeswehru dělí se i vojenská policie na — polní (vojskovou),
— teritoriální obrany.

Roty vojenské policie jsou organickou součástí divizí.

Vojenská policie teritoriální obrany je organizovaná v praporech a samostatných rotách, podřízených velitelství teritoriální obrany.

Teritorium NSR je rozděleno na 6 vojenských okruhů (I.—VI.).

Prapory vojenské policie o rozdílném počtu rot (podle rozsáhlosti území jednotlivých vojenských okruhů) jsou zatím jen ve dvou vojenských okruzích (v každém okruhu jeden prapor), v ostatních jsou samostatné rot, které budou postupně doplňeny na prapory. Rota vojenské policie teritoriální obrany má zpravidla 5 pořádkových čet po pěti hlídkách, velitelské součásti roty a pro každou četou po jednom družstvu radistů.

Obvody působnosti jednotlivých praporů a samostatných rot vojenské policie teritoriální obrany stanoví příslušní velitelé vojenských okruhů, kteří ve spolupráci s veliteli divizí přidělí obvody působnosti také divizním rotám polní vojenské policie. Každý vojenský okruh je rozdělen na služební úseky vojenské policie (pořádkové úseky), v nichž čtyři vojenské policie teritoriální obrany nebo čtyři polní vojenské policie vykonávají z pověření velitelů vojenských okruhů pořádkovou službu.

Polní a teritoriální jednotky vojenské policie velmi úzce spolupracují. V době, kdy je polní vojenská policie se svými divizemi na cvičení, převezme obsluhu jejích úseků vojenská policie teritoriální obrany.

Kromě aktivních jednotek vojenské policie se pro případ války počítá s vytvoře-

ním dalších praporů ze zálohy — podle velikosti území v každém okruhu jeden až několik praporů. Počty a materiální vybavení jsou jiné než u aktivních jednotek. Připravenost záložních jednotek se procvičuje na mobilizačních cvičeních.

Výběr a příprava kádrů

Náročná služba vojenské policie vyžaduje pečlivě vybírat kádry s pevným charakterem a nadprůměrnou inteligencí. Přijímají se vojáci po absolvování poddůstojnické školy a speciálního kursu ve škole v Sonthofen.

Aktivní jednotky vojenské policie se doplňují:

— z řad poddůstojníků jiných druhů zbraní, kromě spojovacího vojska a zdravotnické služby; minimální služební úvazek je 3 roky,

— z příslušníků výcvikových jednotek školy vojenské policie v Sonthofen; i na nich se požaduje nejméně tříletý služební úvazek.

Příslušníci záloh vojenské policie se připravují také ve školních rotách v Sonthofen, kde vykonávají prvou část své vojenské základní služby v délce 12 měsíců. Během této doby absolvují:

— 3 měsíce základního výcviku,

— 3 měsíce speciálního výcviku a

— 6 měsíců komplexního výcviku vojenské policie.

Potom jsou přiděleni k aktivním jednotkám vojenské policie, kde vykonávají druhou část vojenské základní služby v délce 6 měsíců, tj. praktický výkon služby orgánů vojenské policie.

Kádry důstojníků vojenské policie se doplňují z řad důstojníků jiných druhů zbraní — po odvelení do školy v Sonthofen jako velitelé čet a pořádkových oddílů u školních rot vojenské policie.

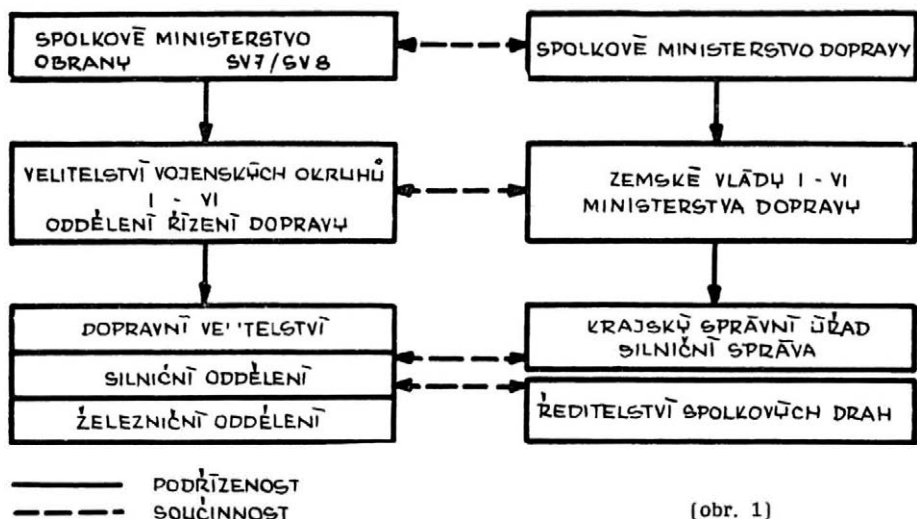
K výkonu vyšší velitelské funkce u vojenské policie je předepsáno další speciální školení a to:

— pro velitele rot kurs velitelů rot ve škole v Sonthofen a kurs štábních důstojníků armády,

— pro velitele praporů kurs velitelů praporů, z toho 1. část ve škole vojenské policie a 2. část ve škole pro vnitřní vedení.

Organizace silniční pořádkové služby při přesunech bundeswehru

V bundeswehru je zavedeno povinné ohlašování silničních přesunů dopravním velitelstvím, dislokovaným v sídlech krajských správních úřadů. Místo dopravních velitelství v systému organizace vojenské

dopravy a součinnostní vazby s civilními a dopravními orgány znázorňuje organizační schéma na obr. 1.

Železniční oddělení dopravního velitelství ve spolupráci s příslušným ředitelstvím spolkových drah plánuje, organizuje a řídí vojenské přepravy po železnici v obvodu ředitelství drah.

Silniční oddělení má shodný obvod působnosti se správním obvodem příslušného krajského úřadu, s jehož silniční správou, dopravními orgány a policií spolupracuje při zabezpečení vojenských silničních přesunů a přeprav. Zodpovídá hlavně za koordinaci civilních a vojenských zájmů v silniční dopravě a za plánování, organizaci, řízení a sledování vojenské dopravy v přiděleném obvodu.

Ohlašovací povinnosti podléhají silniční přesuny

- 30 a více normálních motorových vozidel v proudu nebo v samostatných skupinách mimo obvod stálé posádky, popřípadě i v obvodu posádky mimo místní vojenské komunikace,

- objemných nebo těžkých vozidel bez ohledu na počet a sestavu přesunu,

- vozidel, při jejichž dopravě je třeba uplatnit použití zvláštního práva podle § 48 silničního dopravního řádu,

- jednotek do zahraničí,
- o nedělich a svátcích, kdy je velmi silný civilní provoz.

Ostatní přesuny se nemusí dopravním velitelstvím ohlašovat. Útvary si však potom samy organizují průzkum a pořádkové zabezpečení.

Útvary a svazky ohlašují přesuny vždy tomu dopravnímu velitelství, v jehož obvodu je výchozí místo přesunu, a to ve stanovených lhůtách buď písemně na předepsaném tiskopise, nebo telefonicky či dálkopisem.

Na základě ohlášení plánovaného přesunu zpracuje příslušné dopravní velitelství plán přesunu a potřebné údaje oznámí útvaru na druhé straně tiskopisu k ohlášení přesunu; pro ohlašovatele je rozkazem k přesunu.

Dopravní velitelství vyrozumí zároveň dopravní policii a oddělení vojenské policie na velitelství vojenského okruhu, v jehož obvodu se přesun uskuteční. To vydá rozkazy podřízeným jednotkám vojenské policie k organizaci pořádkového zabezpečení.

Způsoby organizace pořádkového zabezpečení přesunů:

- systém pevných pořádkových stanišť,

- pohyblivé pořádkové hlídky,
- kombinace pevných pořádkových stanišť a pohyblivých hlídek.

Výhodou organizace pevných pořádkových stanišť je nepřetržitě obsazení důležitých míst na ose přesunu, snadný úkol pořádkových orgánů, snadné velení. Tento systém však vyžaduje mnoho sil a přitom nezajišťuje sledování průběhu přesunu v úsecích mezi pořádkovými staništi.

Druhý způsob zajišťuje efektivní využití sil a prostředků pořádkové služby, umožňuje sledovat celou osu přesunu a v při-

(obr. 1)

padě potřeby i rychlý zásah k likvidaci narušení plynulosti přesunu. Nedostatkem je obtížnost velení a nemožnost trvalého obsazení provozně obtížných křižovatek a míst na ose přesunu. Vyžaduje schopné a velmi dobře vycvičené příslušníky vojenské policie.

Nejvhodnější a nejužívanější způsob organizace pořádkového zabezpečení přesunů v míru je kombinace pevných pořádkových stanovišť a pohyblivých hlídek.

K řízení silničního provozu za války se používá síť řízení dopravy, „oko a prodloužená ruka“ orgánů vojenské dopravy — dopravního velitelství. V míru se aktivuje pouze při velkých cvičeních.

Aktivování sítě řízení dopravy, vybavené dálkovým spojením, zajišťuje stálou informovanost orgánů vojenské dopravy i velitelů a štábů přesunovaných vojsk, která nemusí použít vlastní pořádkové jednotky a zřizovat hlásná stanoviště ke sledování a řízení vlastního přesunu. Je-li nutné použít i pořádkové jednotky přesunovaných vojsk, podřizují se po dobu zasažení vojenské policii teritoriální obrany.

Dopravní velitelství a jejich nadřízené orgány mohou na základě hlášení ze sítě řízení dopravy a podle požadavků velitelství a štábů přesunovaných vojsk usměrňovat průběh přesunů. K tomu vydávají potřebné rozkazy orgánům vojenské policie na stanovištích sítě řízení dopravy, kteří zajistí jejich splnění. Splnění všech rozkazů je nezbytné k zajištění stále optimálního průběhu přesunů a přeprav v zájmu úspěšného splnění operačního zámyslu.

Na základě dohody o součinnosti policie a bundeswehru podílí se na pořádkovém zabezpečení silničních přesunů i veřejná dopravní policie NSR.

O spolupráci v silniční dopravě se v dohodě říká:

„Při řízení silničního provozu pečuje policie o plynulý a nerušený pohyb vojenských přesunů a přeprav. Vojenské útvary mají dbát o takové členění jednotek za přesunu, které by co nejméně omezovalo civilní provoz na silnicích. Větší přesuny se mají ohlásit policii včas, aby mohla zajistit potřebná opatření.“

Dopravní nehody vyšetřuje policie. Je-li účastníkem dopravní nehody vozidlo bundeswehru, odešle policie opis zprávy o nehodě útvaru, jemuž patří vozidlo. Orgány vojenské policie se vyšetřování nehod účastní jen v případech, že jsou o ni vyzooměni nebo požádání vojenskými účastníky nehody.

Účast vojenské policie na zjišťování dopravních nehod, na nichž se podílela

vozidla nebo příslušníci bundeswehru, se vyžaduje hlavně proto,

— že bundeswehr není zbaven povinného ručení a musí se tudíž chránit proti nadměrným nárokům postižených při řízení o náhradě škody,

— aby zajistili průkazný materiál k disciplinárnímu řízení vůči vojenským účastníkům nehody.

Dopravní prostředky, spojení a zásobování vojenské policie

Při výkonu silniční pořádkové služby jsou orgány vojenské policie rozmístěny na velkém prostoru. K zabezpečení nepřetržitého velení potřebují rychlé dopravní prostředky a dokonalé spojení. Velitelé čet, pořádkových odřadů a rot mají vedle motorových vozidel k dispozici i vrtulníky.

Používají se dálková telefonní síť spojkové pošty, dálkopisná a telefonní síť bundeswehru a vlastní rádiové sítě. Veškeré zprávy o přesunech, předávané spojovacími prostředky mimo dálkové spojovací sítě spojkové pošty, se kódují. Rozkazy k okamžitému zasazení se dávají otevřeně.

Rádiové spojení se uskutečňuje ve 2 okruzích:

- v rotním okruhu,
- v okruhu čety.

V rotním okruhu má spojení velitel roty s veliteli čet rádiovými stanicemi FGS GRC 9 na pevně stanovených frekvencích — radiotelegrafií a radiofonii (podle situace a vzdálenosti mezi rádiovými stanicemi). V rotním okruhu pracují všechny stanice na jedné frekvenci — hlavní a záložní.

V okruhu čety se předávají rozkazy hlídkám a mezi hlídkami navzájem. Rádiové stanice VRC 8 umožňují radiofonii i za jízdy vozidla, pro radiotelegrafii nejsou zařízeny. Akční rádius je 8—10 km, za příznivých podmínek 25—30 km. Každá četa má svou vlastní frekvenci, takže se navzájem neruší. Velitel čety má k dispozici rádiový vůz spojovací čety.

Zásobování příslušníků vojenské policie zabezpečují velitelství rot. Vzhledem k tomu, že jsou velmi často odveleni daleko od svých rot, jsou odkázáni na pomoc jiných jednotek, dislokovaných v blízkosti jejich činnosti.

Četa vojenské policie teritoriální obrany při pořádkovém zabezpečení přesunu

Velitel čety po obdržení rozkazu k pořádkovému zabezpečení přesunu si ujasní úkol a organizuje průzkum přiděleného úseku osy přesunu. Je-li výchozí místo přesunu v jeho úseku, naváže styk s veli-

telem nebo štábem přesunované jednotky, předá mu zprávu o výsledku průzkumu a zjistí, zda a jaké síly a prostředky pořádkové služby má jednotka k dispozici.

Na základě dohovoru nebo údajů o přesunu v rozkaze nadřízeného zpracuje a vydá rozkaz k rozvinutí orgánů silniční pořádkové služby v přiděleném úseku.

Rozkaz obsahuje asi tyto údaje:

— Úkol: zajistit průběh přesunu, likvidovat nepřátelské ohrožování vojenské a civilní dopravy na silnici.

— Organizace a podmínky přesunu:

a) vojenský útvar, jeho sestava, délka proudů, rychlost přesunu, časový průběh, počet a druh vozidel, popřípadě i jejich rozměry, váha, jízdní vlastnosti a jiné údaje,

b) civilní provoz — intenzita, provozně obtížná místa.

— Situace vlastní: síly a prostředky, které jsou k dispozici, pomoc dopravní policie apod.

— Prostor a čas: úsek silnice a její technický stav, denní doba.

Rozkaz k pořádkovému zabezpečení přesunu vydává velitel čtyř písemně a kromě toho organizuje instruktáž, kde podrobně seznámí s úkoly pořádkového zabezpečení tak, aby všichni příslušníci byli informováni o celém průběhu přesunu a podle potřeby mohli informovat jednotky.

Jedna hlídka je vždy vyčleněna jako záloha na řídicím stanovišti velitele čtyř k případnému vytyčení objízďek nebo k likvidaci poruch v silničním provozu, při nehodách apod.

Silniční provoz na přiděleném stanovišti nebo úseku řídí velitel hlídky se třemi příslušníky — poddůstojníky vojenské policie. Hlídka má k dispozici lehký terénní automobil 0,25 t s rádiovou stanicí VRC 8 a s varovným signálním zařízením (modré blikavé světlo a houkačka) a motocykl. Do výbavy hlídky patří 1 elektrická vícebarevná směrovka, 1 pár rukávových návlečnicků opatřených reflexním nátěrem pro každého příslušníka a 1 kapsní svítilna.

Řídí-li hlídka vjezd na dálnici, vybaví se ještě gumovými varovnými kuželi, směrovými ukazateli a svítilnami se žlutým blikavým světlem.

Velitel čtyř udržuje po dobu přesunu styk s veliteli proudů a kontroluje výkon služby pořádkových hlídek. Do řízení provozu zasahuje výjimečně.

Po skončení úkolu zpracuje velitel čtyř hlášení o průběhu pořádkového zabezpečení přesunu. Hlášení odešle služebním postupem příslušnému dopravnímu velitelství, které je tak podrobně informováno o průběhu přesunu.

Nutnost neustálého zdokonalování organizace silniční pořádkové služby není povolána jen růstem počtu motorových vozidel v každé armádě, ale také prodlužováním vzdáleností silničních přesunů, zvyšováním jejich rychlosti a stálým růstem intenzity silniční dopravy vůbec.